

Saatja: Kristi Meidla | NJORD <kristi.meidla@njordlaw.ee>

Saadetud: 25.05.2023 17:30

Adressaat: RAB rahapesu <info@fiu.ee>

Koopia: Virgi Nael | NJORD <virgi.nael@njordlaw.ee>

Teema: Päring

Manused: image001.jpg

Lugupeetud Rahapesu Andmebüroo esindaja,

NJORD Advokaadibüroo klient on eraõiguslik juriidiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis on seotud tema majandus- või kutsetegevusega ehk kaupleja tarbijakaitseaduse (edaspidi **TKS**) § 2 lg 1 p 2 tähenduses. Pöördume Rahapesu Andmebüroo (edaspidi **RAB**) poole RAB-i tõlgenduse ja seisukoha saamiseks, millised nõuded täpsemalt kehtivad kauplejale kui kohustatud isikule rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (edaspidi **RahaPTS**) § 2 lg 1 p 5 tähenduses. Samuti, millises ulatuses on kauplejad kohustatud rakendama hoolsusmeetmeid ja teatamiskohustust oma klientide suhtes. Selleks oleme esitanud alljärgneva käsitluse, kuid palume kliendi nimel kinnitust, et RAB nõustub alljärgnevalt esitatud käsitlusega. Kui RAB ei ole järeldustega või põhjendustega samal seisukohal, siis palume vastavaid selgitusi.

Kohustatud isikud on loetletud RahaPTS §-s 2. RahaPTS § 2 lg 1 p-i 5 järgi kohaldatakse seadust kauplejate suhtes, kui neile tasutakse või nad tasuvad sularahas üle 10 000 euro või sellega võrdväärse summa muus vääringus, sõltumata sellest, kas rahaline kohustus täidetakse tehingus ühe maksena või mitme omavahel seotud maksena kuni üheaastase perioodi jooksul. Seejuures on kaupleja TKS § 2 lg 1 p 2 järgi füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas avalik-õiguslik juriidiline isik, kes tegutseb eesmärgil, mis on seotud tema majandus- või kutsetegevusega. TKS § 2 lg 1 p 3 järgi on kaup pakutav, müüdav või muul viisil turustatav asi, õigus ja digitaalne sisu võlaõigusseaduse tähenduses. Isegi, kui tegemist on kauplejaga, on RahaPTS § 2 lg 1 p-s 5 ära määratletud sularaha piirmäär, millest alates kaupleja muutub RahaPTS mõistessubjektiks. Selle tulemusel tekib kauplejale kohustus järgida RahaPTS-is ja muudes õigusaktides sätestatud kohustatud isikule rakenduvaid nõudeid, sealhulgas hoolsusmeetmete kohaldamine ning samuti oma teenuse, kliendi ja konkreetse tehingu riskide hindamine.

Juhul, kui kaupleja ei ületa sularaha piirmäära ehk 10 000 eurot, siis ei muutu kaupleja RahaPTS § 2 lg 1 p 5 mõistes kohustatud subjektiks. See omakorda tähendab, et kaupleja ei ole kohustatud järgima RahaPTS-is ja muudes õigusaktides sätestatud kohustatud isikule rakenduvaid nõudeid. Näiteks sätestab RahaPTS § 20 lg 1: „Kohustatud isik kohaldab järgmisi hoolsusmeetmeid“. Järelikult on kauplejal õigus rakendada vabatahtlikult RahaPTS § 20 lg-s 1 sätestatud hoolsusmeetmeid ulatuses ja viisil, mis on proportsionaalsed ettevõtte tegevusega. Samuti sätestab RahaPTS § 49 lg 1: „Kui kohustatud isik tuvastab majandus- või kutsetegevuse, ametitoomingu või ametiteenuse osutamise käigus tegevuse või asjaolud, mille tunnused osutavad kuritegelikust tegevusest saadud tulu kasutamisele, terrorismi rahastamisele või /.../ on ta kohustatud sellest viivitamata, kuid hiljemalt kaks tööpäeva pärast tegevuse või asjaolude tuvastamist või kahtluse tekkimist, teatama Rahapesu Andmebüroole.“ RahaPTS §-i 49 sõnastus näeb konkreetselt kohustatud isikule ette teatamiskohustuse rahapesu ja terrorismi rahastamise kahtluse korral. Seega sätte sõnastusest tulenevalt ei ole kauplejal, kes ei ole kohustatud isik, seadusest tulenevat kohustust RAB-i teavitada, kuid võib seda vabatahtlikult siiski teha. Palume RAB-i kinnitust, kas eeltoodud tõlgendus on kooskõlas RAB-i tõlgendusega.

Juhul, kui kaupleja siiski ületab sularaha piirmäära ehk 10 000 eurot, on kaupleja käsitletav kohustatud isikuna RahaPTS § 2 lg 1 p-i 5 mõistes. RahaPTS § 19 lg-e 2 kohaselt on kaupleja kohustatud kohaldama hoolsusmeetmeid vähemalt iga kord, kui talle tasutakse või ta tasub sularahas vähemalt 10 000 eurot või sellega võrdväärse summa muus vääringus, sõltumata sellest, kas rahaline kohustus täidetakse ühe maksena või mitme seotud maksena kuni üheaastase perioodi jooksul. Sellest järelduvalt on kaupleja kohustatud isik üksnes piirmäära ületavate sularahatehingute ulatuses ning on kohustatud kohaldama hoolsusmeetmeid ja teavitamiskohustust sularahatehingute korral. Seega on kauplejal õigus mittesularahatehingute osas rakendada hoolsusmeetmeid vabatahtlikult ning kauplejale sobivas ulatuses ja viisil. Palume RAB-i kinnitust, kas antud käsitus on kooskõlas RAB-i seisukohaga. Samuti palume RAB-i kinnitust, kas kaupleja on kohustatud rakendama hoolsusmeetmeid ja teavitamiskohustust üksnes piirmäära ületavate sularahatehingute osas.

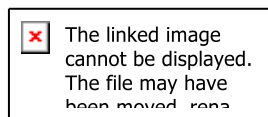
Juhul, kui kaupleja on kohustatud isik üksnes piirmäära ületavate sularahatehingute ulatuses, siis ei täpsusta RahaPTS, millises ulatuses ja viisil peaks kaupleja sularahatehingute korral hoolsusmeetmeid ja teavitamiskohustust RAB-ile täitma. RahaPTS § 11 lg 1 p 3 kohaselt määratakse riikliku riskihinnanguga muu hulgas sektorid, valdkonnad, tehingumahud ja -liigid, kus rahapesu ja terrorismi rahastamise risk on väiksem ning kus on võimalik rakendada lihtsustatud hoolsusmeetmeid. Eesti rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise siseriikliku riskihinnangu (NRA 2020) hinnangul on kauplejate puhul nii rahapesu kui ka terrorismi rahastamise oht alla keskmise. Seega vastavalt RahaPTS § 11 lg 1 p-le 3 võib kaupleja rakendada sularahatehingute osas lihtsustatud hoolsusmeetmeid. Palume RAB-i hinnangut, kas selline tõlgendus on kooskõlas RAB-i seisukohaga.

Ettevõtte, kes on kaupleja TKS § 2 lg 1 p 2 tähenduses, täidab käesoleval hetkel vabatahtlikult hoolsusmeetmeid kõikide tehingute, sh sularahatehingud, osas selliselt, et kogub enne müügilepingu sõlmimist kliendiandmete küsimustikuga oma klientidelt andmed, tuvastab klientide isikusamasuse, tegelikud kasusaajad ning kontrollib, kas tegemist on riikliku taustaga isikuga ja finantssanktsioonide nimekirju. Arvestades, et ettevõtte ei loo klientidega kehtvuslepingul põhinevaid ärisuhteid, siis ei teosta ettevõtte ärisuhte seiret. Oleme seisukohal, et ettevõtte täidaks sularaha piirmäära ületamisel hoolsusmeetmeid piisavas ulatuses ja viisil. Palume RAB-i seisukohta, kas ettevõtte täidaks hoolsusmeetmeid piisavas ulatuses, kui kaupleja ületaks sularaha piirmäära ehk 10 000 eurot?

Lugupidamisega,

Kristi Meidla

Jurist / Associate

NJORD Advokaadibüroo OÜ

Telliskivi 60/2

10412 Tallinn, Estonia

Telephone: +372 667 6440

Registry code: 11176771

www.njordlaw.com

Mobile: +372 5682 6775

Mail: kristi.meidla@njordlaw.ee